БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 215(5107) Суббото Октябриин 26 1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Манай лекторнүүд Маркс, Ленин, Сталинай пропагандистска ажал-ябуулгын гайхамшагта жэшээе лекционно пропаганда ябуулхадаа дууряан дахажа һуралсаха еһотой.

(«Культура ба ажабайдал» гэжэ газетэ).

Лекционно пропагандые шэнэ зорилгонуудай хэмжээндэ хүртэр табиха

Большевигүүдэй парти болбол ВКП(б)-гэй ЦК-гэй зааһаар хадаа, марксизм-ленинизмые пропагандын шухала метод болохо лекцинүүдые угаа ехэ удхатай гэжэ хододоо тоолодог бэлэй. «ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсын» хэблэгдэжэ гараһан сагһаа хойшо лекционно пропаганда угаа ехэ далайсатайгаар ябуулагдадаг болонхой. Тэрэ гэһэнһээ хойшо лекционно хүдэлмэриие ябуулха тушаа зиилээд ехэ дүй дуршэл олдоод байна гээшэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ лекционно пропаганда ябуулхадаа марксистско-ленинскэ теориие шудалжа байһан кадрнуудта туһаламжа үзүүлхэ тухай гол анхаралаа хандуулдаг бэлэй. Партиин горкомуудта, обкомуудта, крайкомуудта болон Союзна республиканүүдай компартинүүдай ЦК-нүүдтэ лекторскэ группанууд байгуулагдаа һэн. Партийна организацинүүдай лекторнууд хадаа «ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсын» бүлэгүүдээр, марксизм-ленинизмын классигуудай гол шухала зохёолнуудаар лекци уншаһан байха юм. Большевигүүдэй партиин истори тухай, социалистическэ байгуулалтын түйлалтанууд тухай, уласхоорондын байдал болон советскэ гүрэнэй гадаадын политика тухай лекцинүүд уншагдаад байхадаа, манай ороной партийна кадрнуудые болон интеллигенциие идейнээр зэбсэгжүүлхэ ябадалда туһа хүргэһэн, социалистическэ Эхэ ороноо аршалан хамгаалха тухай советскэ арад зониие идеологическаар һурган бэлэдхэхэ хэрэгтэ үтаа шухала үүргэ дүүргэһэн байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай болоһон үдэрнүүдтэ лекционно пропаганда гээшэ угаа ехэ далайсатайгаар ябуулагдадаг ба удхашанарынь бүри ехэ болоһон юм. Партийна кадрнууд, интеллигенци, үргэн олон ажалшад болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн тухай, уласхоорондын байдал тухай, СССР-эй арадуудай патриотическа заншал тухай, манай гүрэнэй хүсэ шадалай хаанаһаа гаража байһан тухай лекцинүүдтэ имагта ехээр һонирходог болоо һэн. Фашизмын идеологи болон политикые элирхэйлһэн лекцинүүд олон зоной дунда һонирхогдодог болоо һэн.

Дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр лекционно пропагандын зорилгонууд бүри ехэ харюусалгатай болобо. Манай кадрнуудые ниитын хүгжэлтын хуулинууд тухай эрдэмээр зэбсэгжүүлхэ, улад зониие бултынь коммунистическэ ушар еһо мэдэхэ үзэл сурталаар һурган хүмүүжүүлхэ, арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба улам саашань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ арад зониие гулдхаха шухала. Москвагай, Ленинградай болон бусад хэдэ хэдэн областьнууд ба республиканүүдай партийна организацинууд большевистскэ партиин теори болон истори, экономико уласхоорондын харилсаанууд тушаа лекцинүүдые саг үргэлжэ хэдэг болобо. Үргэн олон ажалшадта зорюулагдаһан парти болон советскэ гүрэнэй политикын асуудалнууд тушаа лекцинүүд ехээр хэгдэдэг болобо.

Партийна организацинууд мэргэжэл олоһон лекторнуудтай тогтууритай кадрнуудые бии болгоһон ба улад зоной дунда лекционно хүдэлмэри ябуулхаар хүдөөгэй ба городской интеллигенциие олоор хабаадуулдаг болоһон байха юм.

Мүнөө сагай условидо лекционно пропаганда тухай эрилтэнүүд хэмжээлэшэгүй ехэ болоо. Тиихэ зуура, лекционно пропагандын мүнөө сагай хэмжээн гээшэ партиин эрилтэтэй үшөө таарахагүй байнабшуу. ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол идеологическа хүдэлмэриин асуудалнууд тушаа, партийна ба советскэ кадрнуудые һурган бэлэдхэхэ асуудалнууд тушаа, мүн тэрэшэлэн һүүлэй жэлнүүдтэ партида ороһон коммунистнуудые һурган хүмүүжүүлхэ асуудалнууд тушаа партийна организацинуудай идеологическа хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулха дайшалхы программа үгэһэн байгаа. «ЦК болбол идеологическа фронтые манай хүдэлмэриин бусад бүхы участогуудтай зэргэшүүлэн татаха гэһэн байха юм», гэжэ нүхэр Жданов хэлэһэн байгаа. Энээн дээрэһээ үндэһэлжэ, партийна организацинууд лекционно пропагандые кадрнууд болон арад зониие идейно-политическэ талаар һурган хүмүүжүүлгын хүсэтэ зэбсэг болгохо еһотой.

Мүнөө үедэ лекционно пропагандын гол ехэ дутагдалнууд юун байна гээшэб?

Марксистко-ленинскэ теориин асуудалнууд тушаа лекци үшөө багаар уншагдадаг зандаа, лекцинүүдэй тематикань олонхидоо хизаарлагдаад, манай кадрнуудай болон интеллигенциин олон янзын политическэ ба культурна эрилтэнүүдтэ таарахагүй байха юм. Партийна организацинуудай лекторнууд мүнөө уласхоорондын байдалай асуудалнууд тушаа лекцинүүдые эмхидхээд лэ хизаарладаг, мүнөө сагай байдал тухай лекцинүүдые тон багаар хэдэг, манай ороной дотоодын байдалые, советскэ экономикын, культурын, идеологиин асуудалнуудые һулаар толилдог байха юм. ВКП(б)-гэй историин Октябрьска революциин хойнохи асуудалнууд тухай, социализмые байгуулхын түлөө партиин хэһэн тэмсэлэй зам ба арга зэмсэгүүдые харуулһан темэнүүдээр лекцинүүдые олоншог лекторскэ группануудай хэдэггүй, баһа социалистическэ үмсэ тухай, ажалай жаяг заршам тухай, социализмын байдалда өөрынгөө үмсын ба олониитын ашаг туһые тааруулан табиха тухай лекцинүүд тон үсөөн гү, али оройдоошье уншагдадаггүй байһыень хэлэнгүй байхын аргагүй. Лекционно пропаганда гээшэ партиин үмэнэ табигдаһан болото зорилгонуудтай холбогдоогүй ябадал олон үзэгдэнэ.

Олоншог лекцинүүдэй идейно-теоретическэ хэмжээнь мүнөө бага зандаа байха юм. Зарим лекторнууд олондо мэдэгдэхэ үнэн ушарнуудые болон байдалнуудые дабтажа хэлээд дүүргэдэг гү, али мүнөө сагай событинуудые халирхайгаар тэмдэглээд дүүргэдэг, мүнөө сагай түүхэтэ ушар байдалнуудта гүнзэгы теоретическэ сэгнэлтэ үгэдэггүй, капиталистическэ юртэмсын хар хис хара хүсэнүүдэй политика ба идеологиие элирүүлхын тулада лекцинүүдые хэрэглэдэггүй байнабшуу. Лекторнууд урдань мэдэһэн юумэдээ түшэглэдэг. өөһэдынгөө теоретическэ хэмжээе дээшээлүүлдэггүй, парти ба советскэ гүрэнэй тэмсэлэй түүхэтэ дүй дуршэлые тодорхойлон хэлэдэггүй. Өөрынгөө лекторскэ мэргэжэлые һайн болгодоггүй ушарнууд олон үзэгдэнэ.

Мэргэжэлтэй хүнүүдэй хэһэн лекцинүүдые хэблэлдэ ба түбхын түрүүндэ газетэнүүдтэ түнхаглаха ябадал тон үсөөн байна. Центральна ба нютагуудай олонхи газетэнүүдэй редакторнууд эрхим һайн лекцинүүдые хэблэлдэ түнхаглахые шухала дээрэ тоолоногүй. Тэдэнэр хадаа һайнаар бэлэдхэгдэһэн гүн удхатай аал, газетэдэ хэблэгдэһэн лекцинүүд гээшэ олон зуу мянган ба миллион советскэ хүнүүдтэ ойлгогдоод, шадабаринь болодог, партиин идейнүүдые эдэнэй шудалха хэрэгтэ, мүнөө сагай событинуудые ойлгоходонь тэдэндэ туһалдаг байһыень мартана.

Олоншог партийна организацинуудта лекционно пропагандын талаар ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүд юун дээрэһээ гарнаб гэхэдэ, түбхын түрүүндэ партийна организацинууд лекционно пропагандые еһотой һайнаар хүтэлбэрилнэгүй, өөһэдынгөө лекторскэ кадрнууд тухай, тэдэнэй теоретическэ ургалта тухай багаар оролдоно.

Партийна организацинууд лекцинүүдэй идейнэ удха найруулгые дан һулаар хямгадан хаража байдаг, лекци бүхэниие нарин һайнаар бэлдэхэ тухай еһотой шанга эрилтэ табидаггүй, лекциин удха найруулгын дутуу дунда зүйлнүүдые шүүмжэлдэггүй байха юм. Лекционно хүдэлмэриин дүй дуршэл гээшэ хэблэлэл газетэнүүдтэ оройдоо толилогдодоггүй шахуу байна.

Лекционно хүдэлмэриие манай партиин идеологическа хүдэлмэриин мүнөө сагай зорилгонуудай хэмжээндэ хүртэр үргэхын тулада юу хэхэ хэрэгтэйб?

Тиихын тулада, түбхын түрүүндэ партийна организацинууд лекционно пропагандые үдэр бүридэ хүтэлбэрилдэг, лекци бүхэнэй үндэр дээрэ идейно хэмжээтэй байхын түлөө, лекционно пропаганда гээшэ өөрынгөө далайса ба хэмжээнэй талаар манай кадрнуудай олон янзын группануудай, советскэ арад зоной, элдэб олон бүлэг хүчүүдэй политическэ ба культурна эрилтэнүүдтэ таарахын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй.

Большевизмын истори ба теори тушаа лекционно пропагандые ехээр һайжаруулха еһотой байнабди. Москва, Ленинград болон бусад городуудта «ВКП(б)-гэй историин хуряангы курс» тушаа, мүн марксизм-ленинизмын классигуудай шухала зохеолнууд тушаа большевистскэ партиин түүхые шудалжа байһан хүнүүдтэ туһалха хэлэ хэдэн лекцинүүдые амжалтатайгаар хэжэ байна. Ороной бүхы городууд областьнууд ба республиканууд энээнһээ үлгэр жэшээ абаха еһотой. Манай партиин Октябрьска революциин хойто тээхи гүн түүхэ тухай темэнүүдээр хэгдэхэ лекцинүүд үргэн далайсатайгаар ябуулагдаха еһотой гэбэл: манай орондо социализм байгуулхын түлөө большевистскэ партиин хэһэн тэмсэл тухай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда советскэ арадай түйлаһан илалтын түлөө тэмсэлые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша партиин үүргэ тухай, шэнэ сталинска табанжэлые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө партиин хэжэ байгаа тэмсэл тухай болоно.

Марксистско-ленинскэ политическэ экономи тушаа лекцинүүд, советскэ экономикын үндэһэ һуури тухай лекцинүүд хадаа социалистическэ ажахые хүтэлбэрилхэ орео бэрхэ зорилгонуудые шиидхэхэдэнь манай кадрнуудта туһалха еһотой. ВКП(б)-гэй Московско горкомой парткабинедэй советскэ ажахын экономикын асуудалнууд тухай хэдэ хэдэн лекцинүүдые саг үргэлжэ эмхидхэжэ байһан дүй дуршэлынь үргэнөөр тараагдаха зэргэтэй, тэндэ ямар лекцинүүд хэгдээб гэхэдэ: арадай ажахын социалистическэ түсэблэлгэ тухай, социалистическэ предприятинууд дээрэ ажахын тоосоон, үнэ сэн, олзо оруулга тухай ба бусад лекцинүүд болоно. Хүдэлмэришэд ба колхозникүүдтэ ойлгостой угаа шухала экономическа асуудалнуудаар лекцинүүдые уншаха ябадалые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала гэбэл: табанжэлэй түсэб тухай, колхозникүүдай хамтынгаа ба үмсынгөө ашаг туһые таарулан холбохо тухай, немецкэ эзэмдэлгэһээ сүлөөлэгдэһэн газар нютагуудай арадай ажахые һэргээн бодхоохо тухай, өөрынгөө газар нютагай ажаүйлэдбэри ба хүдөө-ажалай экономика тухай асуудалнууд болоно.

Ленин-Сталинай партиин научна үзэл суртал тухай—диалектическэ болон историческа материализм тухай лекцинүүд, мүн тэрэшэлэн философиин түүхэ тухай лекцинүүд яһала олоор уншагдана. Эдэ лекцинүүдые үмхирэн унажа байһан буржуазна культура ба идеологи тушаа дайшалан добтолхо шэнжэтэйгээр хэдэг болохо хэрэгтэй. Лекторнууд хадаа мүнөө сагай буржуазиин хархис хара үзэлтэй философско ба политическэ «теориие» элирүүлхэ еһотой.

СССР-эй уласхоорондын харилсаан ба гадаадын политикын асуудалнууд тушаа лекцинүүд соо СССР-эй гадаадын политикын гол заршамуудые, арадуудай амгалан тайбан байхын түлөө советскэ гүрэнэй хэжэ байһан тэмсэлые ойлгуулан нэбтэрүүлхэ, империалистическэ реакци болон тэрэнэй туһамаршадай аяг аашануудые элирүүлхэ хэрэгтэй.

Манай орондо лекторэй үүргэ гээшэ хүндэтэй ба харюусалгатай байна. Тэрэ хадаа мүнөө сагай эгээн түрүү зэргын үзэл сурталые—научна коммунизмын теориие нэбтэрүүлдэг пропагандист мүн. Тэрэ хадаа манай кадрнуудые обществын хүгжэлтэ тухай эрдэмээр зэбсэгжүүлхэ, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ советскэ хүнүүдые уряалха гэһэн зорилготой байха юм. Манай партиин идеологи ба политикые нэбтэрүүлхэ пропагандистын үүргэһээ ондоо юун тиимэ хүндэтэй байха гээшэб!

Һайн лектор хадаа ажалша зоной дунда хүндэлэгдэхэ ба инаг дуратайгаар хараглахань зүбтэй. Тэрэ хадаа партийна ба советскэ организациин зүгһөө анхарал дэмжэлгэ абахаб гэжэ найдахань зүбтэй. Партийна организацинууд хадаа лекционно хүдэлмэриие идейнээр шэглүүлэн табиха, лекционно пропагандын тематика ба түсэбые тодорхойлхо, лекторскэ группануудые үнэхөөрөө үүсхэн байгуулха коллективууд болгохо, лекцинүүдэй уншагдахаһаа урда тээ тэрэниие зүбшэн хэлсэхэ ба сэгнэжэ үзэхэ ябадалые эмхидхэхэ уялгатай.

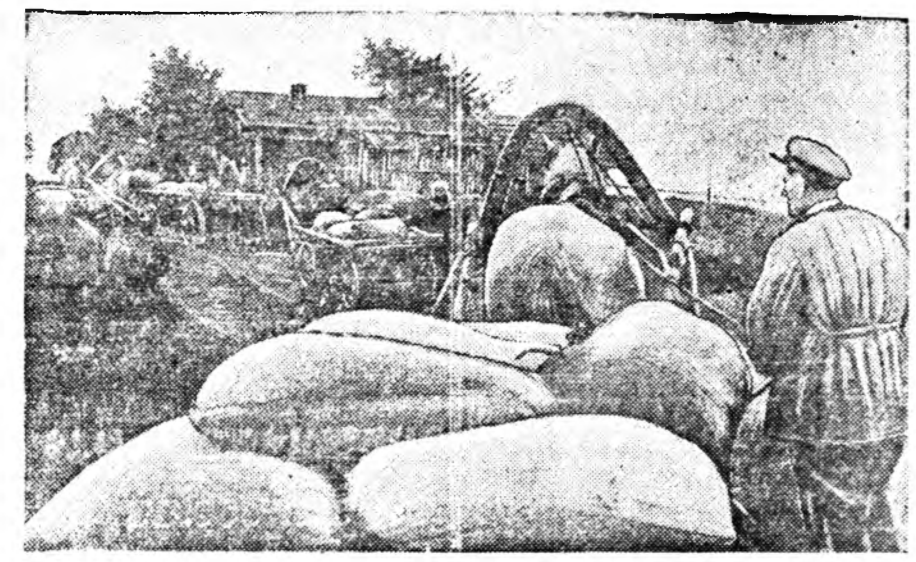
Лектор бүхэн ниитын наукын талаар али нэгэн юумэдэ эрхим дээдэ мэргэжэлтэй болохо еһотой. Хүдэлмэридөө үндэр дээдэ үзэл сурталта ленинизмын методые мүнөө сагай ушар байдалда зохеон хэрэглэхэ, өөрынгөө мэргэжэлые эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр нарижуулха гээшэ лектор бүхэндэ дүрим заабари болохо еһотой.

Манай лекторнууд Маркс, Ленин, Сталинай пропагандистска ажал ябуулгын гайхамшагта жэшээе лекционно пропаганда ябуулхадаа дууряан дахажа һуралсаха еһотой. «Хүдэлмэриин хүлһэн, үнэ сэн ба олзо» гэһэн Марксын лекци, «Гүрэн» тухай» В. И. Ленинэй лекци болон тэрэнэй хэлэһэн элидхэлнүүд ба үгэнүүд, «Ленинизмын үндэһэ һууринууд тухай» нүхэр Сталинай лекцинүүд болон тэрэнэй хэлэһэн элидхэлнүүд ба үгэнүүд гээшэ научна социализмын теориие зохеохо классическэ жэшээ болохо ушартай. Маркс, Ленин, Сталинай хэһэн лекцинүүд соо научна удхашанарынь хурса һайхан ба тон ойлгостой найруулгатай простой ба уран гоёор зохеогдоһон хэлэтэй, научна гүнзэгы удхашанарынь тон һайнаар холбогдоһон байха юм. Түрүү зэргын идейнүүдые нэбтэрүүлхэ пропагандын агуу ехэ мэргэжэлтэд болохо Маркс, Ленин, Сталинай зохеолнуудһаа һургаал абаха гээшэ манай ороной лектор бүхэнэй уялга мүн.

Лекторнуудэй таһаралтагүй теоретическэ ургалта боложо, тэдэнэй лекторскэ мэргэжэлээ һайжаржа байгаа һаань лекцинүүдэй идейно удхашанар тушаа, теоретическэ хэмжээн тушаа партийна организацинуудай үндэр дээдэ эрилтэ табяад байгаа юм һаань, лекционно хүдэлмэриие большевистскэ партиин мүнөө сагай зорилгонуудай хэмжээндэнь хүртэр табижа шадаха байнабди».

(«Культура ба ажабайдал» гэжэ газетын түрүү бэшэг).

ТАРЯА ТУШААЛГЫН ТҮСЭБЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭЖЭ АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН XXIX ОЙЕ УГТАЯ!

Алтайская колхозникүүдай уряалда харюу болгожо Ивановска областиин Хокомско районой Мартын 8 ай нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин членүүд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсоһон байгаа. Тэдэнэр хадаа ургаса хуряалгые район соогоо эгээл түрүүн амжалтатайгаар дүүргэһэн, талха, хартаабха ба овощь гүрэндэ тушаалгаар хүсэд тоос оһон байха юм. Мүнөө үедэ эндэхи колхозникүүд түсэбһөө гадуур талха гүрэндэ тушаажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой улаан ашаа түсэбһөө гадуур орооһо гүрэндэ тушаахые абаашажа ябана.

Ф. Карышевай фото (ТАСС-эй фотохронико).

Түсэбһөө гадуур 600 пүүд таряа тушаахань

Таряа тушааха түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөнтэ эршэмтэйгээр оролсоһон Торинн аймагай Бургалтайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой членүүд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Энэ колхоз таряа тушааха түсэбөө аймагаа соо түрүүлэн дүүргэв.

Гүрэн йигоо урдаһаа нагин уялгые ниилэр дүүргэд байхадаа, тус колхозой членүүд Октябриин агуу ехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан түсэбһөө гадуур гүрэндэ 600 пүүд таряа тушааха уялга абаба. Тиин, энэ колхозойхид түсэбһөө гадуур тушааха таряагаа бэлэдхэлэй пунктнуудта шэрэжэ эхилээ.

Сэлэнгын колхозуудаар

Байгша оной октябриин 20-ой мэдээгээр Сэлэнгын аймагай 23 колхоз гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүргэһэн байна. Түрүү колхозууд түсэбһөө гадуур таряа тушаана. Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз 950 центнерэй орондо 990 центнер оруулжа, түсэбһөө гадуур 40 центнер таряа тушааһан байна. «Улаан Үдэшэ», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд түсэбөө нилээдгүй үлүүлэн дүүргэв.

Тэрэшэлэн аймагай бүхы колхозууд намарай пар хахалха түсэбөө бүримүһэн дүүргэһэн байна. Загастайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ, «Большевик», «Коминтерн» ба бусад колхозууд хэдэ-хэдэн гектар намарай пар түсэбһөө гадуур хахалһан байха юм. Мүнөө эндэхи колхозууд намарай пар хахалалгые үргэлжэлүүлһээр.

Боргойн совхоз гүрэнтэеэ сүм тоособо

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоһон Боргойн совхозой эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд абаһан уялгануудаа арюунаар дүүргэжэ байна. Һаяхан гүрэндэ таряа тушаалгые дүүргэхын зорилгоор тус совхоздо ударна хоер үдэр үнгэргэгдөө. Энээндэ хабаадагшад барандаа түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлмэрилжэ, таряа сохиһон ба сэбэрлэһэн, гүрэндэ тушааһан байха юм.

Совхозой механик нүхэр Сунграповай хүтэлбэри доро ажаллаһан нүхэд Невзгодов, Буянтуев, Мункуев, Палютов ба бусад 100 центнер таряа сэбэрлэһэн байна. Энэ хоер үдэр соо совхозой бүхы хүдэлмэрилэгшэд бэлэдхэлэй пунктнуудта 151 центнер таряа тушаажа гүрэнтэйгөө сүм тоособо.

А. Будажапов.

Таряа сохилгын түрүүшүүл

Соснново-Озерско сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Ярууна) членүүд таряа сохилгые түргэн дүүргэхын түлөө Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсоһон байна. Тэрэ мүрысөөндэ залуу колхозникууд Степан Пантелеев, Пелагея Байбородина гэгшэд түрүүлжэ ябана. Эдэгэр үйлэдбэриингөө нормонуудые үдэр бүри 110 процент хүртэр дүүргэдэг байха юм.

Тиигэбэшье, тус колхозой правлени ба партийна организаци эдэ түрүүшүүлэй дүршэлые бүгэдэндэ нэбтэрүүлхэ тушаа энэ гэхэ хэмжээ абанагүй. Таряа сохигшодой хүдэлмэри дайшалхы хуудаһан ба ханын газетэнүүд дээрэ нэгэчтэшье, толилогдодоггүй байха юм. Мүн тэдэнэрэй дунда уншалга ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Колхозой партийна организациин секретарь А. В. Курбетьев гэгшэ эгигаторнуудта үдэр бүриин туһаламжа үгэдэггүй, мүн полевой станда айлшан тэдыгээр ошодог юм.

В. БАЙБОРОДИН.

Гүрэнтэйгөө гүйсэд тоособо

Яруунын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хартаабха тушаалгаар гүрэнтэйгөө гүйсэд тоособо.

Түрүү үбһэшэд нэмэлтэ түлбэри абаа

КЯХТА. (Манай спецкорһоо). Кировэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд Д. Чагдурова, Б. Балинов, Д. Дылыков, Д. Доржиева гэгшэд сенокосилкаар сезон соо 154—255 гектар үбһэ сабшаһан байна. Тиин, эдэнэр ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 12—18 центнер үбһэ абаһан байха юм.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол 1946 оной ноябрьһаа 1947 оной январь хүртэр хуурай газарай сэрэгэй ээлжээтэ аха наһанай солдадууд ба сержантнуудые албанһаа табиха гэжэ тогтообо.

Албанһаа табигдагшад «Дайлалдажа байгаа армиин личнэ составай тухай» 1945 оной июниин 23-ай Хуулиар хараалагдаһанай еһоор материальна ба гэр бүлын талаар хангагдаха байна.

Хартаабха малталгаяа дүүргэбэ

Тарбагатайн аймагай бүхы колхозууд хартаабха малталгаяа сүм дүүргэбэ. Аймаг соо түрүүлжэ ябаһан «Красная заря», «Авангард», «Политотдел», «Серп ба Молот», «Победитель», Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ тушааха хартаабхаа бүгэдыень оруулжа, уялгаяа саг соонь дүүргэһэн байна. Һаяар аймагай бусад колхозууд гүрэндэ хартаабха тушааха түсэбүүдээ дүүргэхэнь.

Мүн эндэхи колхозууд таряа тушаалгые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл хэжэ байна. Һаядаа олонхи колхозууд һүрилэлгэ, сохилгые нилээдгүй шангадхаба.

ПАРТИЙНО-КОМСОМОЛЬСКО АЖАБАЙДАЛ

ВЛКСМ-эй областной организацида тоосоое ба һунгалтануудые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ

ВЛКСМ-эй Центральна ба Областной Комитедүүдэй шиидхэбэриин үндэһөөр, байгша оной сентябрьда республикын колхоз, совхоз, МТС, предприяти, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудтахи комсомольско эхин организацинуудай тоосоото һунгуулиин суглаанууд эхилбэ. Мүнөө 500 холо гаран комсомольско организацинуудта, тэдэнэй комитедүүдэй болон секретарьнуудай тоосоото элидхэлнүүд боложо, тоосоото үеын хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдаба.

Шүүмжэлгэ ба өөрыгөө шүүмжэлгэнүүдые үргэнөөр эрхилһэн комсомольско эхин организацинууд болбол өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдөөр эдибхитэй шударгуу хүнүүдые һунгаһан байнад. Олонхи комсомольско организацинуудта тоосоото суглаанууд идейно политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ байна. Тэндэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадалнууд үргэнөөр хэгдэжэ, хүтэлбэрилэгшэдэйнгөө хүдэлмэридэ байһан ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлһэн байха юм.

Заиграйн, Ториин, Мухаршэбэрэй болон бусад аймагуудай комсомольско эхин организацинуудаар тоосоото-һунгуулиин суглаанууд эмхитэй гуримтайгаар, комсомолецуудай эдибхитэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэнэ. Байкало-Кударын аймагай 27 комсомольско организацинуудта болоһон суглаануудһаа 13 секретарьнуудайнь хүдэлмэри хангалтагүй дээрэ тоологдожо, 14 организацидань секретарьнуудаар шэнэ хүнүүд һунгагдаа.

Гэбэшье, олонхи комсомольско организацинуудта тоосоон ба һунгуулинууд эмхигүйгөөр, большевистскэ шүүмжэлгүйгөөр үнгэргэгдэжэ, комсомольско органуудай тоосоое ба һунгуулинуудые үнгэргэхэ тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гэй заабари бүдүүлигээр хазагайруулагдажа байха юм. Улан-Удэ городой Железнодорожно районда тоосоото-һунгуулиин суглаануудые үнгэргэхэ график саг үргэлжэ таһалдана. Улан-Удын депогой комсомольско организациин тоосоото-һунгуулиин суглаан тэндэхи олонхи комсомолецуудай ерээгүй дээрэһээнь таһалдаһан байха юм.

Тарбагатайн, Сэлэнгын, Бичурын аймагуудай зарим комсомольско эхин организацинуудай олонхи комсомолецуудай али нэгэн шалтагаанаар суглаандаа ерэдэггүй, хэрбээ ерэбэшье һаа эдибхигүйгөөр суглаандаа хабаадалсадаг дээрэһээ, энэ аймагуудта тоосоото-һунгуулиин суглаанууд идейно доодо хэмжээндэ үнгэрнэ.

Улан Удэ городой Пригородно районой комсомольско нэгэ организаци нээмэл голосованяар һунгуули хэһэн байна. Прибайкальска аймагта болоһон комсомольско хоёр суглаанууд дээрэ комсомолой айкомой түлөөлэгшэ голосованида хабаадалсаһан байха юм. Иимэ ехэхэн алдуу эндүүнүүд юундэ гаранаб гэхэдэ, ВЛКСМ-эй олонхи айкомууд ба горкомууд болбол энэ шухала хүдэлмэриие ВЛКСМ-эй ЦК-гэй заабаритай зохилдуулан хэхэ тушаа хангалтагүй хүтэлбэри заабари үгэдэг дээрэһээ болоно гэхэдэ зохимоор байнабшуу.

Республикын комсомольско эхин организацинуудаар тоосоото-һунгуулиин суглаанууд эхилһээр аяар хори гаран хоног үнгэрбэ. Теэд Закаменай аймагта нэтэшье комсомольско организацида тоосоото-һунгуулиин суглаан үнгэргэгдөөгүй байһаар. ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Цырендоржиева болбол тоосоото-һунгуулиин суглаануудай ямар бэлэдхэлтэйгээр, хаана үнгэргэгдэжэ байһаниие мэдэхэгүй байхаһаа гадна, комсомольско эхин организацинуудта туһаламжа үзүүлхэ зорилготойгоор, айкомойнгоо түлөөлэгшыешье томилоодүй, һаһаа амархан һууна.

Комсомольско эхин организацинууд болбол ВЛКСМ-эй үндэһэ һууринь мүн. Тиимэһээ комсомол хадаа залуу үеынхидые политическээр хүмүүжүүлхэ тушаа ехэхэн үүргэ дүүргэхэ байһаниинь элитэ. Эгээл иимэһээ комсомольско эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдөөр шударгуу, эдибхитэй, үүсхэл гаргадаг ба политическэ талаар дүүрэн бэлэдхэлтэй хүнүүдые дэбжүүлхэ ёһотойбди.

Энэ оной октябриин 20-һоо аймаг, район ба городуудай комсомольско конференцинүүд үнгэргэгдэхэнь гээшэ. Теэд, Байкало-Кударын, Баргажанай, Прибайкальска аймагуудай комсомольско комитедүүд болбол энэ конференцинүүдтэ ёһотой бэлэдхэл үшөө хангаагүй байһаар.

Хэнэйшье мэдэһээр комсомольско конференцинүүд дээрэ аймагуудай эрхим түрүү ба эдибхитэй комсомолецууд ерэхэнь мэдээжэ. Тиимэһээ эдэнэр хадаа ВЛКСМ-эй айкомой гү, али Горкомой тоосоого элидхэлые һайнаар зүбшэн хэлсэжэ, комсомольско хүдэлмэриие хаа-хаанагүй һайжаруулха уялгатай болоно.

Ноябриин һүүлээр областной ээлжээтэ XIII комсомольско конференци үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Энэ хадаа ВЛКСМ-эй областной организациин ажабайдалда ехэхэн событи болохо байна. Ушар иимэһээ энээндэ ёһотой бэлэдхэл хангаха, ВЛКСМ-эй айкомуудай, мүн комсомолец бүхэнэй арюун уялга мүн.

Б. Семенов.

Шүүмжэлгын туг доро

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи комсомольско эхин организациин членүүдэй тоосоото-һунгуулиин суглаан һаяхан болобо. Тус организациин хоёр жэлэй туршада хэһэн хүдэлмэри тухай комсорг нүхэр Ганжитова элидхэл хэбэ.

Суглаанда хабаадалсаһан комсомолецууд хадаа шүүмжэлгэ ба өөрыгөө шүүмжэлгые үргэнөөр хэжэ, комсоргынгоо хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуу дундануудые элирүүлээд, шэнэ комсоргые һунгаба.

Ж. Бадмаев.

Кударада политическэ агитаци һула

Тус аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ, «Баян булаг», Калининай нэрэмжэтэ, «Красный пограничник», «Комбайн» болон бусад колхозуудай членүүдэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Эндэхи агитаторнууд табанжэлэй түсэб тухай Хуулитай колхозникуудые һайнаар танилсуулнагүй.

Нэрлэгдэһэн колхозуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинуудай секретарьнууд болбол агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие һайжаруулха талаар эрид хэмжээ абаха үүргэтэй.

Б. Дымбрылов.

Социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилнэгүй

Усть-Баргажанай загаһанай-консервнэ комбинадай партийна эхин организациин коммунистнууд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөе коллективэйнгээ членүүдэй дунда дэлгэрүүлхэ тушаа ямаршье эмхидхэлэй хүдэлмэри хэнэгүй.

Тус парторганизациин секретарь нүхэр Галиндабаев ба комбинадай директор коммунист Власов гэгшэд һаяхан болоһон суглаан дээрээ партиин айкомой VI пленумэй дүнгөөр элидхэл ба үгэнүүдые хэлэхэдээ, энэ шухала асуудалые мартаһан шэнги дуугай үнгэрбэ. Теэд энэ парторганизациин 70 шахуу коммунистнууд энэ байдалые тэсэхэнь тон гайхалтай.

Б. Ринчинов.

Табанжэлэй түсэбтэй танилсана

Яруунын аймагай колхозуудаар 270 гаран агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр колхозникуудые табанжэлэй түсэб тухай Хуулитай танилсуулха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулнад. Май һараһаа хойшо дээрэхи темээр 450 хөөрэлдөөнүүд ба уншалгануудые үнгэргэһэн байна.

Мүн табанжэлэй түсэб тухай материалтай танилсуулхадаа наглядна агитациин зүйлнүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ.

«Искусство» гэжэ хэблэлээр гаргагдаһан уранзурагша В. Говорковой зураһан плакат.

Г. Ширковой репродукци (ТАСС-эй фохотронико).

Эдир залуушуулай ажалай амжалтанууд

Нүхэр Мясников Гүрэнэй заводой комсомолецуудай дунда ажалай габьяагаар шалгарһан, хүдэлмэришэд, залуушуулай дунда агитационно ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар ябуулдаг эдибхитэй комсомолец халаа, эгээл харюусалгата цехтэ комсомольско организациин секретаряар һунгагдаһан юм.

Мясниковой үүсхэлээр энэ цехтэ комсомольско-залуушуудай хэдэн бригаданууд эмхидхэгдээ һэн. Нүхэд Котов, Карпиков, Емельянов гэгшэдэй бригаданууд түрүүшынгээ үдэрһөө эхилэн өөһэдынгөө хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байна. Тус цехын комсомолецууд хүдөө ажахын машинануудые бүтээн гаргаха даалгабари һүүлэй үедэ абаһан юм. Тиин дээрэ хэлэгдэһэн бригаданууд сеялкэ, сепаратор ба бусад машинануудые хабсарүүлхадаа, ажалай даалгабариие ходоло 250 процент хүртэр дүүргэдэг болоо. Тиихэтэй хамта комсомольско-залуушуулай бригадын членүүд бүтээһэн продукциингаа шанарые һайжаруулха, станок түхеэрэлгээ сэбэрээр байлгаха, бүхы хүдэлмэреэ түсэбэй ба графигай ёһоор дүүргэхын түлөө үдэрһөө үдэртэ тэмсэдэг байнад.

Бригадануудай ба комсомолецуудай дунда түрүүшүүлэй ажалай дүршэлдэ һуралсаха, түрүү методүүдые шудалха ябадалые комсомольско организациин зүгһөө хүтэлбэрилдэг байха юм.

Нүхэр Мясников гэгшын хүтэлбэрилжэ байгаа комсомольско организациин эдир залуушууд Октябрьска революциин һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөе үүсхэжэ, заводой бүхы коллективые мүрысөөндэ уряалһан ба октябрь һарын ажалай даалгабариие 250 процент дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Теэд мүнөө тус цехын комсомолецууд өөһэдынгөө абаһан уялгые бодото дээрэнь дүүргэжэ байнад.

Б. Лавринец.

Стахановец Никитин

Александр Васильевич Никитин болбол Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой арматурна цехын эрхим стахановец гэжэ алдаршаһаа байна. Энэ нүхэрэй дүйтэй гараар «СО» сериин паровозуудай инжекторнүүд бүтээн гаргагдадаг юм. Энэ деталь хадаа тон нарин нягтаар бүтээгдэхэ, орео хэсүү хүдэлмэри гэжэ тоологдодог, Тиимэһээ энээниие бүтээлгэдэ шадабари дүршэлтэй ба оролдосотой мастер хэрэгтэй болоно,

Нүхэр Никитин гэгшэ ажалайнгаа даалгабариие һара бүридэ дунда жэшээгээр 350—400 процент хүртэр гүйсэдхэнэ, Мүн өөрынгөө ажал хүдэлмэри дээрэ түрүү технологиин арга методые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шададаг болонхой.

—Юрэнхыдөө, элдэб шухала детальнуудые бүтээн гаргахада гансахан лэ өөрын зориг, оролдолго хэрэгтэй бэшэ, мүн зэмсэгүүдые, станок-түхеэрэлгэнүүдые наринаар бэлэдхэлгэдэ анхаралаа табиха, ажалай үдэрые нягтаруулха, түрүү технологиие шудалха гээшэ айхабтар ехэ удхашанартай байха юм. Тиимэһээ би үглөөгүүр ажалдаа ерэхэдээ эгээл түрүүн зэр зэмсэгүүдээ бэлэдхэжэ, удаань хүдэлмэреэ эхилдэг байнаб. Мүн тэрэшэлэн хүдэлмэриин зүбһөөр техническэ һуралсалда хабаадалсанаб. Хажуудахи хүдэлмэришэдөөрөө хододоо мүрысэнэб. Эдэ бүхы хадаа намда һайн аша үрэ үгөө. Имагта энээнэй ашаар ажалай бүтээсые ба шанарые горьтойгоор дээшэлүүлнэб,—гэжэ нүхэр Никитин хөөрэнэ.

Б. Цыденов.

Габшагай ажалаараа шалгарна

Манай хүсэтэ Улаан Армиин сталинска сохилтонуудые хэжэ, арьятан дайсанһаа советскэ газараа сүлөөлэн абажа байһан агууехэ дайнай шэрүүн хатуу дүшэн дүрбэдэхи он бэлэй...

Энэ үедэ 12 наһатай Анатолий Комаров гэжэ заахан хүбүүн Улан-Удын фабрично-заводской училищые дүүргэжэ, паровозо-бүтээлгын заводто ерэһэн байгаа. Түрүүшынхеэ ерэһэн залуу хүдэлмэришэн заводой томо томо корпусуудые, машина, агрегадуудые хаража, айхабтар һонирхохо зуураа, эндэхи хүдэлмэришэдэй ажал хүдэлмэритэй танилсаһан юм.

Заводто ерэһэн залуу Анатолий 3 хоноод байхада тэрээниие арматурна цехтэ станок дээрэ хүдэлмэрилхөөр эльгээһэн байгаа. Станогынь үндэр, өөрөө баахан дээрэһээ түрүүшээр Толидо бэрхэтэй байбашье, ажалдаа ядарбагүй. «Толи, ямар хүдэлмэришэн болохо хүмши, станогһоо жаахан байнаш» гэһэн хошон үгэнүүд хажуудахи нүхэдһөө хододоо дуулладаг байба. Гэбэшье, Анатолий хүбүүн өөрынгөө хүсэл шадабариин ашаар мүнөө үедэ аяар 3 мэргэжэлые шудалһан эрхим стахановец болоод байна.

Ажалдаа абьяастай ба оролдосотой Анатолий Комаров энэ 2 жэл соо токариин, разметчигэй, шлифовальщигай мэргэжэлнүүдые шудалһан байна.

Һаяхан хэсүү орёо һанагдаһан мэргэжэлшье, токарна станогшье мүнөө Толидо эгээл дүтын юумэн болонхой. Шударгы түргэнөөр ажаллан, бүтээсые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ, үйлэдбэриингээ даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг болоо.

«Мүнөө агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 29-дэхи ойе ажалай гайхамшагта амжалтануудаар угтаха хүсэлэнтэйгөөр стахановска вахтада жагсаһан Анатолий Васильевич халаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри 160—170 процент хүртэр дүүргэнэ. Иигэжэ нүхэр Комаров болбол залуу хүдэлмэришэдэй дунда хатуу зориг ба шадабари дүршэлөө харуулна.

Мүнөө заводой залуу хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн Анатолий Васильевич Комаров заводой дирекциин ба партийна организациин шанда хүртэжэ, түрүү стахановцуудай Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй.

Энхэ амгалан сагай үедэ сталинска табанжэлэй түсэб бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажалладаг энэ нүхэрһөө залуушуул үльгэр жэшээ абажа, ажалай үндэр бүтээсые туйлаха ёһотой.

Б. Дансорунов.

Коммунист бүхэн һуралсалда хабаадаха ёһотой

ВКП(б)-гэй Устав болбол коммунист бүхэндэ өөрынгөө политическэ мэдэрэлые дээшэлүүлхын эрилтэ хэнэ. ВКП(б)-гэй Кяхтын айком коммунистнуудай политическэ һуралсалые һайжаруулха тушаа нилээдгүй хүдэлмэри хэжэ байна. Сентябриин һүүлээр болоһон бюрогой заседани дээрэ коммунистнуудай политическэ һуралсалые һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд баталагдаһан байгаа.

Энэ оной октябриин 1-дэ аймагай үдэшын партийна һургуули хүдэлмэреэ эхилбэ. Тус һургуулида ябагшад «ВКП(б)-гэй историин хураангы курс», географи, табанжэлэй түсэб тухай Хуулинууд ба партийна байгуулалтын асуудалнуудые шудалха байна. Һургуулиин заняти недели бүхэндэ нэгэ удаа 4 часай болзоротойгоор үнгэргэгдэхэ юм. Партийна эхин организацинууд болбол үдэшын һургуулида ябагшалай дунда партийна жаяг заршамые һайжаруулха тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэри хэжэ байнад.

Тус һургуулида 31 хүн һуралсаха юм. Тэрэнэй тоодо партиин член,—21 хүн, 5 кандидат, 4 комсомолец ба 1 партийнабэшэ эдибхитэн бии.

Тэрээнһээ гадна томохон партийна эхин организацинуудай дэргэдэ 6 политһургуули нээгдэхээр хараалагдана. Эндэ 108 хүн һуралсаха байна. Хүдөөгэй политһургуулинуудай занятиие ВКП(б)-гэй айкомой штатна пропагандистнууд хүтэлбэрилхэ байна. Үсөөхэн аад, политическэ талаар бага бэлэдхэлтэй коммунистнуудтай партийна эхин организацинуудай дэргэдэ политкружогууд байгуулагдажа, тэндэхи коммунистнууд табанжэлнүүдэй түсэбүүд тухай Хуулинуудые болон, «Колхозуудта Хүдөө ажалай артелиин Уставые эбдэхэ ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые шудалха байна. Аймаг соомнай 9 политкружок хүдэлмэрилхэ байна. Тэндэ 104 коммунист һуралсаха юм. Тус кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдээр политическо-теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй хүнүүд ВКП(б)-гэй айкомой бюрогоор томилогдоо.

Политическэ ба теоретическэ һайн бэлэдхэлтэй гэжэ тоологдодог 163 коммунист Ленин ба Сталинай зохеолнуудые болон ВКП(б)-гэй историие өөһэдөө шудалха байна. Эдэнэрэй хэр зэргээр һуралсажа байһаниие партиин айком болбол партийна эхин организацинуудай секретарьнуудаар дамжуулжа, шалгажа байха үүргэтэй. Иигэжэ аймагай партийна организациин 525 коммунист партийна һуралсалда хабаадуулагдаха болоно.

Тэрээнтэй хамта, партийна эхин организацинууд болбол комсомолецуудай өөһэдынгөө политическэ һуралсалаа һайжаруулха хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. ВКП(б-гэй айкомой партийна кабинет болбол коммунистнууд ба комсомолецуудай политическэ һуралсалые хүтэлбэрилхэ бодото штаб болохо ёһотой.

Парткабинедэй дэргэдэ консультаци хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ хэжэ, коммунистнуудта туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, тэдэнэртэ хэрэглэгдэхэ ном дэбтэрнүүдые зүбөөр заажа үгэхэ, парткабинедэй болон партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд бүхэнэй арюун уялга мүн.

Н. Миронов. ВКП(б)-гэй Кяхтын айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ХУУЛИ ЗАРШАМЫЕ ЭБДЭҺЭН БАРИМТАНУУД

1946-1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб соо хараалагдаһан агууехэ программые гансахан дүүргэхэ бэшэ, харин болзорһоонь холо урид үлүүлэн дүүргэхэ зорилготойгоор советскэ арад эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байна. Иимэ түүхэтэ үедэ социалистическэ хуули заршамые нарин нягтаар сахижа, тэрээниие бэелүүлхэ ябадал советскэ хүн бүхэнэй арюун нангин уялга болонхой.

Түбхын түрүүндэ ажалшадай депутадуудай городуудай, аймагуудай, сомонуудай болон поселогуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд болбол өөһэдынгөө үдэр бүриин практическа ажал хүдэлмэри дээрэ социалистическэ хуули заршамые хододоо нарин нягтаар бэелүүлхэ үүргэтэй байһаниинь элитэ. Теэд, манай эндэхи олонхи Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд болбол колхозно байгуулалтада, кооперативна организацинуудай үмсэдэ болон бусад шухала асуудалнуудта таарамжагүй хуули бусын шиидхэбэринүүдые баталан абадаг заншалтай байнад.

Жэшээлхэдэ, ажалшадай депутадуудай Хориин аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол энэ оной апрелиин 27-до «1946-1947 онуудай һуралсалай жэлдэ һургуулинуудай бэлэдхэл тухай» гэһэн № 122 шиидхэбэри баталхадаа, хүдөө ажалай артелиин Уставта таарахагүй хуули буса заабари колхозуудта үгэһэн байгаа. Энэ заабариин ёһоор болоходоо, аймагай колхозууд болбол һургуулиин ба һургагшадай гэр байрануудые колхозойнгоо хүзүүгээр заһабарилхаһаа гадна, үхибүүдтэ хэрэгтэй гутал ба бусад хубсаһануудые мүн лэ колхозойнгоо хүзүүгээр хэхэ уялгатай болоһон байба.

Иимэрхүү удхатай шиидхэбэринүүдые Кабанскын ба Хэжэнгын аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд гаргажа, хуули буса ябалал хэжэ байһан баримтанууд һаяхан БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведээр элирүүлэгдэбэ. Ажалшадай депутадуудай Кабанскын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ тэжээл худалдажа абахын түлөө 35 мянган түхэриг мүнгэ капиталовложениин счедһоо гаргашалхые зүбшөөрһэн байна. Мүн тус колхозые энэ счедһоо 15 мянган түхэриг абажа, гүрэнэй электростанциие заһабарилгада һомолхые уялгалһан байгаа.

Яруунын, Кабанскын, Кударын, Баунтын аймсоведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд, мүн Городок городой Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол колхозуудһаа хүдэлмэриин ба шэрэлгын хүсэнүүдые абаха асуудалаар хуули буса тогтоолнуудые гаргаһан ябадалнууд Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Ажалшадай депутадуудай Заиграйн ба Зэдын аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд хадаа хүдөө ажалай артелиин сталинска Уставта харша ябадал гаргаһан байшоо. Юундэб гэхэдэ, нэрлэгдэһэн гүйсэдхэхэ комитедүүд зарим колхозуудай ашаглан хэрэглэдэггүй, таряалангай ба сабшалангай газарнуудые тэрэ колхозуудай членүүдэй хамтын суглаанай мэдэлгүйгөөр эмхизургаануудта болон бусад колхозуудта үгэхэ гэжэ шиидхэбэринүүдые батлан гаргаһан байгаа.

Зарим аймгүйсэдкомуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хадаа советскэ социалистическэ хуули заршамые эбдэхэ ябадалнуудтай эрид шууд тэмсэхын орондо, өөһэдынгөө практическа ажал хүдэлмэри дээрэ алдуу эндүү хэхэһээ гадна, хуули бусаар абтаһан шиидхэбэринүүдээ дүүргэлтэ болгохын түлөө албан хойрог ба ноёрхог заншал гаргажа, зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэрээр яла түлүүлдэг байгаа.

Яруунын, Хориин, Ториин ба Хэжэнгын аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр байһан Аюшеев, Цыбикжапов, Миронов болон Будажабэ гэгшэд социалистическэ хуули заршамые эбдэгшэдтэй хатуу тэмсэл хэхэһээ байтагай, өөһэдынгөө бэеэр энэ эбдэршэгүй хуули заршамые бүдүүлигээр хазагайруулжа, колхозуудай хогшол зөөриие хулгайлан абажа, үрилтэ гээлтэдэ оруулжа байһан юм. Теэд, хэнэйшье мэдэхээр эдэнэр партийна ба советскэ талаар хатуу хэмжээндэ оруулагдаһан байна.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол аймгүйсэдкомуудай гаргаһан хуули бусын тогтоол ба шиидхэбэринүүдые хүсэгүй болгохоһоо гадна, саашадаа энэ матын хуули буса тогтоол ба шиидхэбэринүүдые гаргаха ябадалнуудые эрид шууд зогсоохо талаар дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан тогтоол баталан абаба. Ушар иимэһээ аймгүйсэдкомой бүхы хүдэлмэрилэгшэд болбол сельскэ ба сомонуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ энэ талаар саг үргэлжэ заабари ба туһаламжа үгэжэ байха үүргэтэй болоно.

Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ энэ асуудалаар туһаламжа ба заабари үгэхэ зорилготойгоор байгша оной октябрь һара соо аймагай, районой, городуудай, сомонуудай болон сельскэ Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй республиканска семинар үнгэргэжэ, мүнөө хуулиин хүсэтэй байһан заабари заршамууд тухай асуудалнуудаар дэлгэрэнгы заабари үгэхыень Министрнүүдэй Соведэй эмхидхэлэй таһагта даалгагдаба.

Нютагуудтахи партийна организацинууд болбол советскэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй «Колхозуудта хүдөө ажалай артелиин Уставые эбдэхэ ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» гаргаһан правительство ба партиин тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгтэнь халуун туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй болоно.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэн гүт?

Адуу малаа садхалан дулаанаар ондо оруулхын тула хэрэгтэй бүхы юумые колхоз, совхоз бүхэндэ бэлдэжэ дүүргэхэ шиидхэхы үдэрнүүд ерээ

...аймпа байранууд ...һаруул сэбэр

...колхозуудта хүдөө ажалай арте... Уставые эбдэһэн ябадалнуу... ...садхаха хэмжээнүүд тухай» ... Министрнүүдэй Совет ба ...-гэй Центральна Комитеэ... ...ые бэелүүлэн, Кударын ай... «Баян Булаг» колхозой чле... ...уу малай үбэлжэлгэдэ бэ... ...ые эмхитэйгээр үнгэргэжэ...

... дулаан ба һаруул сэбэр ...дэдаа малые тобир тарга... үбэлжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ ... Тиимэ хадань, бидэнэр ... ехэхэн анхарал табинабди. ...хониной ба 500 гаран хурьга... ...байранууд һэльбэгдэн заһаба... ...лажа ехэ болгогдоо. Бүхы ма... ...а фермэ, гүүртын байрануу... ...оршиие сэбэрлэн известскоор ..., дезинфекци хээбди.

...эй түрүүшын һарануудта хэ... ...хэ, үбһэ тэжээлээ хорой ... шэрэжэ байнабди. Энэ хү... ...дэ нүхэд Н. Батуева, С. Ба... Ц. Балмаева, Б. Лумбунова ...ад илангаяа һайнаар хабаа... ...а.

Р. Цыбиков, колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

...у малаа садхала... ...наар үбэлжүүлхэ

...«Пограничник» колхоз (правле... түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжа... ...малажалаар Кяхтын аймаг соо ... зэргэдэ ябана. Тэрэнэй түлөө ...колхоздо ВКП(б)-гэй айком ...аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй ...уулгын Улаан туг барюулаг... ...һэн.

...у малаа садхаланаар үбэл... ...ын түлөө энэ колхозойхид гол ...алаа хандуулһан байна. Тии... ...үбһэ хуряаха түсэбөө үлүүлэн ...эд, мүнөө нэмэлтэ тэжээл бэ... ...жэ байнхай. Үбэлжэлгые ам... ...тайгаар үнгэргэхэ ябадал ... үбһэ тэжээлээр шиидхэгдэ... ...бэшэ байһан хадань энэ колхо... ...малажалай хүдэлмэрилэгшэд ...байра байдалые урин дулаа... ...заһабарилжа байха юм.

...жэ байһан һүрэгүүдээ үбһэ ...ээр хүсэд хангаад байһан ...«Пограничник» колхозойхид ма... ...а бүхы байрануудые урин ...н ба һаруул болгожо үбэл... ...ые хүсэн түгэс бэлэдхэлтэйгээр ... байна.

Д. Очиров.

...ТФ-гэй байранууд урилагдаа

...һүнэй-товарна фермын хү... ...рилэгшэд үбэлжэлгые хүсэн ...бэлэдхэлтэйгээр угтаха хэрэг... ...шинигаа шамажа оролсонхой. ...өө эбэртэ бодо малай байха ..., 4 хуһамаг-хорой һэльбэн ...бэрилаглажа шэнэ газа... ...хай. Мүн залуу малай ... 9 балгаһанай доторхи шэб... ...гаргажа дулаалһан байнабди. ...малшадай байха гэр дулаалагда... ...байха юм. Гадна. һаалишад ба ...дтэ дулаан хубсаһан үгтэнэ.

Д. Жамсуев.
Хоринэй аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.

...лжэлгэдэ бэлэдхэ... ...ые дүүргэбэ

...-Байгалай аймагай Чапае... ...нэрэмжэтэ колхоз малай үбэл... ...бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдээ ...бэ. Түсэбэй ёһоор, 1095 ... үбһэ абаха байһан аад, ...центнер эрхим шанаргай үбһэ ... бэлэдхэбэ. Малай бүхы бай... ...ые заһабарилха, дулаалха, ...хэ хүдэлмэринүүдые сүм ... Малшад Бергель, Хамуева, ... гэгшэд үбһэ тэжээл бэ... ба малай байрануудые ...рилха хүдэлмэринүүдтэ шу... ...аар хабаадалсана.

...«Колхозуудта хүдөө ажа... ...телиин Уставые эбдэһэн яба... ...ые усадхаха хэмжээнүүд ту... партии ба правительствын ... тогтоол бодото хэрэг ... бэелүүлжэ, үбэлэй үедэ нэгэ... толгой мал хорооннгүй, бүгэ... тобир тарганаар ондо оруул... ...га абаһан байна.

А. Тарский.

Малажалай кадрнуудые шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табиха

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдые зүбөөр шэлэн олохо, тэдэнэрые һургаха гээшэ малай үбэлжэлгые эршэмтэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэхэн удхашанартай байха юм. Иимэ дээрэһээ, «Малажалай бригаданууд болбол кадрнуудаар хэр зэргэ хангагдаһыень бүхы колхозуудаар шалган үзэжэ, малай үбэлжэлгын эхилхэһээ урид бүхы бригадануудые һаалишад, туталшад, хонишод, адуушад ба бусад хүдэлмэрилэгшэдөөр хүсэлдүүлхын түлөө хэмжээ абахыень малажалай Министерствые ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедүүдые уялгалха»,—гэжэ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоол соо тусхайлан бэшэгдэһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл дээрэһээ хараад үзэхэдэ, хэдэн олон бригаданууд болон фермэнүүд саг болзор соогоо хүдэлмэрилэгшэдөөр хангагдаагүй байһан баримтанууд али олон байгаа. Колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд малажал дээрэ хүдэлмэрилхэ гэгдэһэн колхознигуудые адуу малай үбэлэй байрада орохо хүртэр таряахуряалгын ба сохилгын ажалда баридаг байһан юм. Бригада ба гүүртэнүүдые кадрнуудаар хангаха ябадалда иимээр хандаһанай эсэстэ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлдэ ехэхэн хохидол болодог байгаа. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хүсэн дутажа, олон хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдэлэггүй гү, али хүсэд бэшээр дүүргэгдэдэг байгаа.

Аймагуудай гүйсэдхэхэ комитедүүд тэдэнэй малажалай таһагууд ба ВКП(б)-гэй айкомуудай кадрнуудай таһагууд элэ дутуу дундануудые хараадаа абажа, тэдэниие энэ жэлдэ дабтахагүйн түлөө бүхы хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Тэрэшэлэн үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ бүхы малшадай хабаадалсаха ябадалые түйлаха ба малай үбэлэй байрада орохо сагһаа нилээд урид хамаг бригаданууд ба фермэнүүдээ кадрнуудаар хангаха шухала. Тиигэбэл, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри хүсэдөөр ба һайн шанартайгаар дүүргэгдэхэ, малшадай харюусалга дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Малаа үбэлэй сагта анхарал оролдолготой зоной гарта байлгахын тула мал ажалда шадамар бэрхэ, дүршэлтэй колхознигуудые томилхо шухала.

Элэ кадрнуудые шэлэн томилхотойгоо хамта, аймагуудай малажалай, партиин айкомуудай кадрнуудай таһагууд болбол яажа мал хараха, элдэлүүлхэ гэхэ мэтын зоотехническэ ба ветеринарна шухала заабари үгэхэ зорилготойгоор һуралсал эмхидхэхэ ёһотой. Фермые даагшад, үнеэшэд, адуушад, хонишод гэхэ мэтэ хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалые 3-һаа 5 үдэрэй болзортойгоор куст бүхэндэ, зооветеринарна участок, зарим колхозуудаар үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Тус семинарта иимэрхүү асуудалнууд байха ёһотой гэбэл:

1. 1946—1947 онуудай адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоол.

2. Үбһэ тэжээл һара бүри гаргашалха түсэб.

3. Үбэлэй сагта мал бэлшээхэ ба бэлшээри дээрэнь үбһэ үгэхэ тухай.

4. Түл абалгада бэлэдхэл, нарай малые зүбөөр харууһалан тэжээхэ тухай.

5. Малые ветеринарно-зоотехническэ үзэлгэн, үбэлэй үедэ элдэб үбшэнһөө һэргылхэ хэмжээнүүд.

6. Эдеэлэлгэ ба харууһалай гуримые эбдэһэнһээ боложо залуу малай үбдэхэ ябадал.

7. Малажал дээрэ ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай хуули.

8. Фермэнүүд дээрэ зүбөөр тоо бүридхэл эмхидхэлгын асуудалнууд.

9. Малай байрые хүсэд заһабарилха ба нарин нягтаар байлгаха, дулаан нэмэри барилга гэхэ мэтэ.

Иимэ тематикаар, ямаршье мал харадаг хүдэлмэришэдые илгангүй, бүхы малшадые һургаха шухала. ОТФ-е даагшадта ба хонишодто намартаа хонидые ороондо оруулха тухай хэлэжэ үгэхэ хэрэгтэй. КТФ-е даагшадта ба моришодто нэмэлтэ болгон иимэнүүд темэнүүдые оруулха:

а). Унагалха гүүдэй харууһан.

б). Намар үбэлэй үедэ моридые зүбөөр хэрэглэлгэ ба моридто эзэн бусаар хандалгые усадхалга.

Хүдэлмэрилэгшэдэй ямар малые харууһалдаг байһанһаань боложо, семинарнуудые иигэжэ үнгэргэхэдэ болохо гэбэл: МТФ-е даагшадые һаалишад ба үхэр алдуулагшадаар хамта суглуулжа, ОТФ-е даагшадые хонишодтойнь хамта, гахайн фермые даагшадые гахайшадтай хамта гэхэ мэтэ.

Семинарнуудые хүтэлбэрилхын түлөө аймагай малажалай таһагай, зооветеринарна участогууд ба ветлечебницануудай бүхы мэргэжэлтэдые, зоотехнигүүд ба ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулха шухала.

Малажалай кадрнуудые шаламараар шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табиһан дээрэһээ малай үбэлжэлгын амжалта дулдыдаха байна. Тиимэһээ аймагуудай малажалай таһагууд ба партиин айкомуудай таһагууд энэ хэрэгые халуун анхаралдаа абаха уялгатай.

И. Щекотов,
ВКП(б)-гэй Обкомой кадрнуудай таһагай хүдөө ажалай кадрнуудай секторые даагша.

Закаменай түрүү колхоздо

Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой членүүд малажал үсхэбэрилхэ түсэбые дүүргэхэ ба үлүүбшэлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсоод, бага бэшэ амжалтануудые түйлажа байна. Мүнөө энэ артелиинхид 1946—47 онуудай үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэхэ бүхы хэмжээнүүдые абажа байха юм.

АДУУ МАЛЫНЬ ОЛОШОРЖО, АШАГ ШЭМЭНЬ ДЭЭШЭЛНЭ

1946 ондо малажалые хүгжүүлхэ түсэбөө: адуу мореор—100,1 процент, эбэртэ бодо малаар—100,1 процент, ямаагаар—105,5 процент дүүргэбэ.

Гүрэндөө 18 центнер тоһо, 232 центнер мяха тушаажа, уялгата түлбэриин жэлэй түсэбые август соо хүсэд дүүргэһэн байна. Мүн нооһо, үндэгэ, брынзэ тушааха талаар гүрэнтэйгөө сүм тоосоһон байха юм.

МАГТААЛТА МАЛШАД

Мориной-товарна фермын адуушан Дондок Чимитов гэгшэ 1945 ондо 130 толгой һүрэг адуугаа бараниинь тобир тарганаар үбэлжүүлжэ, зунай бэлшээридэ гаргааһэн. Өөрынгөө харюусалгада тушаажа абаһан 29 толгой эхэ гүүдһээ 29 унага хүлеэжэ абаад, нэгэшье толгой үхүүлэнгүй тэнжээбэ.

Һүнэй-товарна фермын ахалагша һаалишан Санжаханда Янжапова үнгэрэгшэ жэлдэ үбэлэй бэлшээриин газарые зүбөөр хэрэглэжэ, малаа онсо һайнаар харууһалһанай ашаар, 2 һүри үбһэ тэжээл арбилжа гараһан байгаа. 13 үнеэнһээ 13 тугал абаад, бултыень бүрин бүтэнөөр тэнжээбэ. Тэрэшэлэн һаалишад Янжима Очирова 15 үнеэнһээ—15 тугал, Цындымэ Базарова 14 үнеэнһээ—14 тугал абаад, тобир тарганаар ондо оруулаа.

Хониной-товарна фермын эрхим хонишод Лайжат Цыбикова, Пурбо Базарова 1945—1946 онуудай үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэжэ, 100 толгой хонинһоо 100 хурьга тэнжээһэн байна.

ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ БА УРИН ДУЛААН БАЙРАНУУД

Тус колхозой членүүд мүнөө жэлдэ малай үбэлжэлгые бүри эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө ехэхэн анхаралаа табижа байна. 15 мянган центнерһээ дээшэ эрхим шанартай үбһэ тэжээл ба нилээдгүй олон тонно силос бэлэдхэһэн байна. Мүн тугалай, нэгэ хониной байра ба малшадай байрын 2 гэрнүүдые шэнээр бариһан ба бүхы фермэнүүдэй малай байрануудые дулаалжа байха юм.

Малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудта зорюулжа 2 улаан булан эмхидхэһэн, тэдэнэй байха гэр байрануудые лозунг плакадуудаар гоёоһон ба хоер бани барижа эхилһэн байна.

УЯЛГА БА УРЯАЛ

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгые хүсэн түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахые уряалан республикын бүхы колхозууд, малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба зоотехнигүүдтэ хандаха зуураа: малайнгаа тоо толгойе олошоруулха; үбэлэй бэлшээриин газарые зүбөөр хэрэглэжэ; нэгэшье толгой мал үхүүлэнгүй, тобир тарганаар ондо оруулха, малаа элдэб халдабаритай үбшэнһөө һэргэлхэ, сэбэр дулаан байрануудаар хангаха, малажалай фермэ, бригада, гүүртэ бүхэндэ дүршэлтэй болоһон колхознигуудые табиха мэтын уялгануудые абаһан байна.

Тус колхоз малажалаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ, ВКП(б)-гэй Закаменай айком ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абанхай. Мүнөө энэ колхозой членүүд «Колхозуудта хүдөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолтой танилсаад байхадаа, энээнһээ урда абаһан уялгануудаа бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ, малай тоо толгой бүри олошоруулан, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ зорилго табиһан байна.

О. Аюшеев,

Малаа һайнаар адуулха

Сталинска табан жэлнүүд соо малажалаа нилээдгүй хүгжүүлхэ зорилгонуудые урдаа табиһан Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой членүүд адуу малаа зүбөөр харууһалан, урин дулаанаар үбэлжүүлхэ хэрэгтэ тусгаар анхарал табина. Адуу малаа үбэлэй байрада тобир тарганаар оруулхын тулада эдэнэр түбхын түрүүн бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ байна. Малайнь бүхы фермэ, гүүртэнүүд бэлшээреэ хубаарилан тушаажа абанхай.

Зун, намарай үедэ адуулгые зүбөөр үнгэргэһэнэй ашаар, эндэхи түрүү малшад һүрэгүүдээ нилээдгүй таргалуулһан байна. Нүхэр Гомбожапова гэгшын хүтэлбэридэг гүүртын малшад үхэр малаа зунай үедэ һүни үдэргүй адуулжа гараа һэн. Мүнөө болоходо гүүртын үхэр мал булта тобир тарган болоод байна. Гүүртын үхэршэн Норбо Дамчиева гэгшэ бэлшээриие һэлгүүлэн зүбөөр хэрэглэжэ, малаа онсо һайнаар адуулдаг мэргэжэлтэй юм.

Тэрэшэлэн тус колхозой хонин ба адуун һүрэг һайн харууһанда байжа, тобир тарганууд болонхой.

Колхоздо бии байгаа туранхай ба дундаһаа доошо шадалтай малнууд бүлэглэгдэжэ, тусгаар харууһанда табигдаа. Элэ малнууд эгээл һайн бэлшээридэ адуулагдана.

Үбэлэй бэлшээриин газар таһалагдажа малажалай фермэ, гүүртэнүүдтэ тушаан үгтөө. Бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ бүхы хэмжээнүүдые абахатаяа хамта, колхозойхид үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө валова суглуулгын талаар дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл хэжэ байна.,

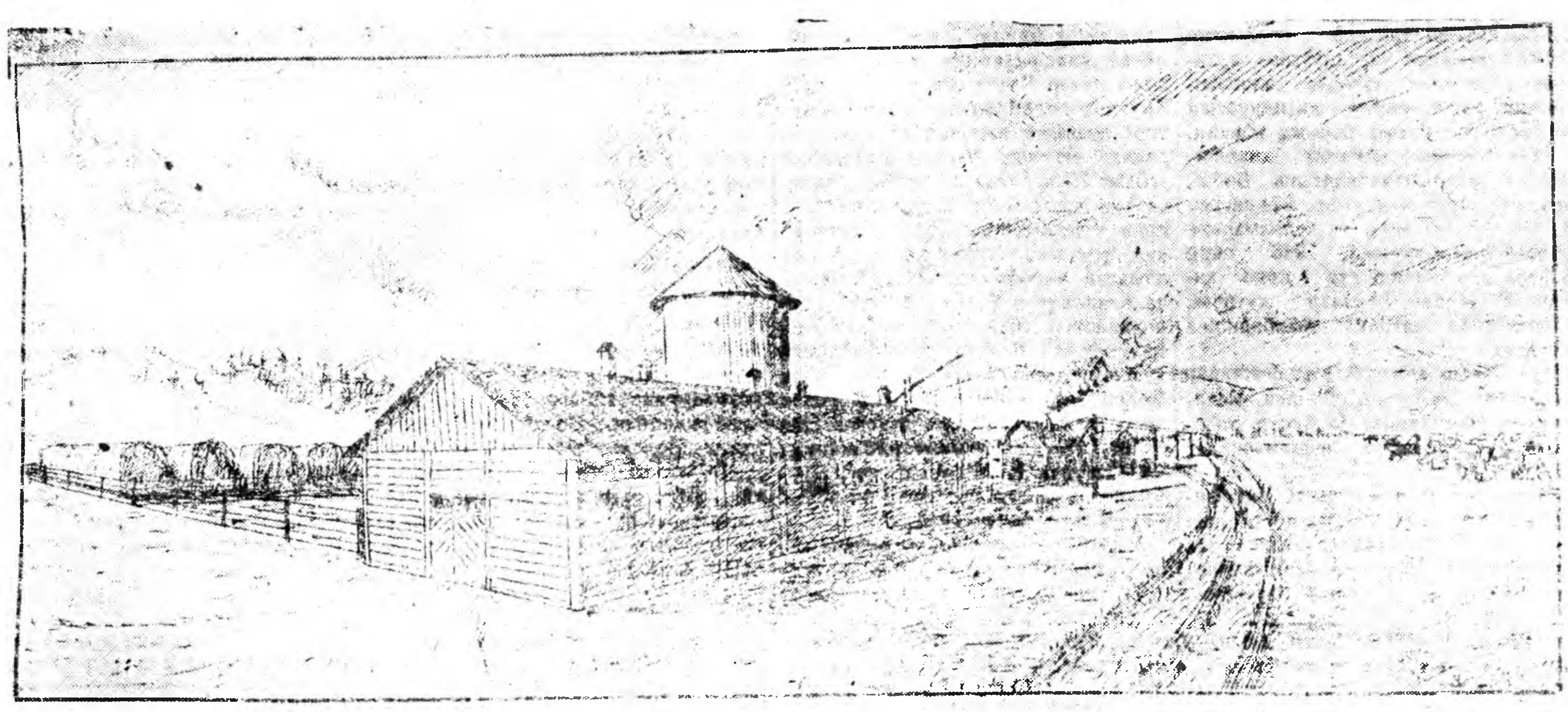
Һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Иванов гэгшэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ ябажа байһан тусхай бригадые хүтэлбэрилнэ. Колхозой һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд—2000 центнер, хониной-товарна фермынхид—1200 центнер үбһэ бэлэдхэһэн байна.

Фермэ, гүүртэнүүдтэ зорюулагдаһан 119 кубометр түлеэн, 100 центнерһээ дээшэ хохир бэлэдхэгдэһэн, 5 тонно хужар суглуулагдаһан байха юм.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй байра байдалые һайжаруулха хэрэгтэ колхозой правлени ехэхэн һаналаа табина. Мүнөө малшадай байха 8 гэр заһабарилагдаад байна. Мүн тэдэнэрые үбэлэй дулаан хубсаһаар хангана. Хээгүүр мал адуулха хүнүүд ба һүниин харуулшадта 7 даха, 5 дулаан лэгэл, 40 паар валенка, 15 арһан, 100 килограмм нооһон үгтөө.

Адуу моридоо—147, эбэртэ бодо малаа—248, хони ямаагаа—2503 толгойгоор олон болгохо гэжэ табан жэлэй түсэб соо хараалһан хэмжээ-ябуулгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө дээрэхи артелиин членүүд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые иимээр үнгэргэжэ байна.

С. Зодбоев.

А. Мантаевай зураг.

Улаан тугта колхоз

Иволгын аймагай Ключевскэ сельсоведэй 17-дахи партс'ездын нэрэмжэтэ колхозой членүүд малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, уялгануудаа үнэн хэрэг дээрэ дүүргэжэ байна.

Колхозой хониной товарна фермые даагша нүхэр Каленовай хүтэлбэри доро тус фермын хониной үбэлэй байранууд бултадаа түхеэрэгдэһэн байна.

Мэнэ һаяхан хониной товарна фермэ дээрэ юһэн хүнэй хабаадалгатайгаар һүниин воскресник үнгэргэгдэбэ. Эндэ хонишодой байха гурбан ехэ гэрэй модон зөөгдэһэн байха юм.

Мүн үхэрэй урин дулаан байранууд үнинэй түхеэрэгдэнхэй.

Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Краснояров малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө ехэхэн анхаралаа табижа, аймаг соогоо эгээ түрүү һуури эзэлһэн байна.

Партиин айком ба аймгүйсэдком адуу малай үбэлжэлгэдэ саг соонь бэлэдхэһэнэйнь түлөө тус колхоздо дамжуулгын Улаан туг барюулһан байха юм.

Б. Г. Ширеторов.

Манай фермэ һайн сэгнэлтэ абаа

Хонин һүрэгүүдээ урин дулаан байрада үбэлжүүлхын түлөө манай фермынхид бодото анхаралаа табижа байна. Фермэмнэй 600 хурьгадай, 600—700 эхэ хонидой байрануудые заһабарилжа, гүрэнэй комиссида һайн гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагаа. Хонидой байрануудые заһабарилха, сагаадаха, дезинфекци хэхэ, сарай харшануудые шабаха, бүгэлхэ, шэбхэ шоройень гаргаха хүдэлмэринүүдтэ нүхэд Доржиев, Доржиева, Рабданов, Жигмитова, Цыремпилова, мүн үндэр наһатай М. Бальчинов гэгшэд илангаяа эдибхитэйгээр хабаадалсаа.

1176 центнер үбһэн, 40 центнер ногоон һолоомо бэлэдхэгдээ. Элэ хадаа хонидтомнай бардам хүрэхэ байна. Фермын хүдэлмэрилэгшэд Бимбацу Доржиева, Жидма Жигмитова, Пурба Бальчинова, Нима Цоктоева, Бутэд Цоктоева, Дашинима Жигмитова ба бусад үбһэ тэжээл бэлэдхэлдэ эрхимээр хабаадалсаһан байха юм.

Хонидойнгоо үбһые фермын дэргэдэ зөөжэ һаяар дүүргэхэмнай.

Д. Б. Бальчинов,
Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.

Һара соо 4.500 түхэриг

Фронтдошье, ажалдашье адли алдартай болһон Тимофей Васильевичын стахановска ажалынь Сэлэнгын МС-ой барилгашадай дунда баяр дурадалтай ехэ сурхарна. Фронтһоо ерэһэнэй гээ һүүлээр Тимофей Васильевич Кириллов хадаа баригын ехэ дэлмэрие эрхилһэн байгаа юм. Тиихэ зуураа һара һаяһаа бүридэ улам оншотой һайнаар худэлмэрижэ, үйлэдбэриин үндэр бүтээсэнүүдые туйлаа. Жэшээлхэдэ, июль һарада даалгабаряа 280 процент гүйсэдхэһэн байгаа һаа, августда 356 процент дүүргээд асастаа 712 процент бэелүүлдэг болобо.

Тиихэ зуураа нүхэр Кириллов болбол үнгарһэн сентябрьда 4500 түхэриг салин хүлһэ абаа. Энэ хадаа нүхэр Кирилловай үнэн сэхэ ажалайнь үлгэр, түлбэри мүн болоно.

Тимофей Васильевич Кириллов болбол фронтдошье эрэлхэг хатуугаар дайсадые дарадсажа, баатар габьяа тамсалгын гэж түлөө правительственна шагналда хүртэһэн байгаа.

Е. Ринчинова.

400 пионернүүд кружокто һуралсана

Улан-Удын пионернүүдэй байшангай (даагшань нүхэр Понамарев) зaһaбарин худэлмэри һаяхан дүүргэгдэбэ. Энэ байшангые будхаха ба сэбэрлэхэ хэрэгтэ № 2, №3, №4 һургуулинуудай к мемельско эхин организацинууд ехэ идибхитэйгээр хандажа, сонхонуудыень илажа дулаалһан ба угаалһан, мүн шалынь сүм сэбэрлэһэн байха юм.

Мүнөө тус байшанда дуунай, драматическа, балетэй, баянистнуудай, шатарай ба бусад бүгэдэ 9 кружогууд бии. Кружогуудтань городой 400 гаран пионернүүд хабаадалсана.

Баянистнуудай, балетэй ба драматическа кружогойхид Октябрьска революциин һайндэртэ бэлэдхэжэ захалаа. Эдэнэр „Үргэн даа Энэ һайхан оромни" гэжэ монтаж бүтээжэ байна.

Уншалгын байшангуудта туһалба

Яруунын аймагай культурно гэгээрэлэй таһаг Үльдиргын, Исингын ба Витимскэ сомонуудай дэргэдэхи уншалгын байшангуудта һаяхан шэнэ номуудые эльгээбэ. Тэрэшэлэн тус таһаг Сосново-Озерскын уншалгын байшанда нүүдэл библиотекэ эльгээһэн байна.

В. Байбородин.

Айлшадай бууха гэр баригдажа байна

Зэдын аймагай Дэрэстэйн сомоной „Социализм" гэжэ колхоз Зэдэ гэжэ түмэрзамай станциин дэргэдэ айлшадай бууха гэр ба столовын гэр барижа байна.

Эдэ байшангуудынь ноябриин нэгэн болтор ашаглалгада оруулагдаха юм.

Д. Жигмитов.

Ставропольшиинадахи «Советскэ руно» гэжэ хонинда ажахын совхоз болбол хониһоо нэгэ пүүд гаран нооһо үгэдэг «Кавказска рамбулье» гэдэг үүлтэрэй хони үсхэбэрилдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаһан совхозой хонишон М. З. Донцов гэгшэ 21001 номертой үүлтэртэ хонинной хажууда байна. Энэ хонин 119 килограмм шэгнүүртэй, нооһонойнь утань 8 сантиметр ба 20 килограмм хүртэр нооһо үгэдэг байна.

Г. Аракельянай фото. (ТАСС-эй фотохронико).

АНГУУШАДАЙ ҺАЙН ДУРАНАЙ ОБЩЕСТВО

Ангуушадай һайн дуранай республиканска общество болбол 1945 оной июль соо эмхидхэгдэһэн юм. Мүнөө тус обществодо 1300 членүүд тоологдоно. Тэдэнэй 900 нь городой ажалшад болоно. Обществын гол зорилгонь хадаа мэргэн ангуушадые бэлэдхэлгэ болоно. Тэрэшэлэн энэ общество болбол „Заготживсырьегой" республиканска конторын системээр ангай арһа бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ байна. Жэшээлхэдэ, тус общество 1946 оной намарай ба үбэлэй агнуурина сезондо „Заготживсырьегой" конторадо 500 мянган түхэригэй сэнтэй ангай арһа тушаахаар хэлсээ баталһан байха юм.

Обществын гоо членүүдые агнууриин хэрэгсэлнүүдээр саг үргэлжэ хангажа байхын тула энэ общество тусгаар магазин эмхидхэһэн байна. Һүүлэй үедэ тус магазинаар дамжуулагдан ангуушадта 2 тонно 200 килограмм дробь, 1 тонно дари үгтэһэн байна.

Е. Иванова.

Студентнүүдэй вечер үнгэргэгдэбэ

ВЛКСМ-эй Обкомой ба Горкомой үүсхэлээр эрхим залуу харагшадай театрын байшан соо городой студентнүүдэй вечер һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Тус вечертэ гэгээрэлэй Министрын орлогшо эр Цыганков ба ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь нүхэр Смагин гэгшэд элидхэлнүүдые хэһэн байна. Элидхэл тушаа олон студентнүүд үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй тоодо зооветинститутай ба педагогическа институдай студентнүүд нүхэд Хадакна, Богданов гэгшэд институдаа байдал тушаа хэлэбэ.

Удаань театрально-музыкальна училищын студентнүүд өөһэдынгөө хүсөөр һонирхолтой концерт суглараашадта харуулба.

Ц. Жимбиев.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Хэзээ асарагдаха юм бэ?

Арад зоноие үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха тушаа анхаралаа табиха гээшэ худөө нютагуудай, городуудай худалдаа-наймаанай эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэдэй эгээл шухала ба тэдэнэртэ даалгагдаһан зорилго болоно.

Энэ талаар Хэжэнгын аймагай худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэд аймагай ажалшадые эгээл шухала болохо дабһа, зурхул, керосин, мыло, сай гэхэ мэтын зүйлнүүдээр хангана гүй. Август һарһаа ахилаад иимэ хэрэгсэлнүүд сельпонуудта ба магазинуудта асарагдаагүй.

Энэ талаар зохихо газарһаань хэмжээ абахаар болоо.

Хэнэй участок бэ?

Кяхта ба Наушки станци хоёрой хоорондохи харгы хэнэй участок гээшэб гэһэн асуудалые тэрэ харгыгаар ябаһан хүн бүхэн асуудаг болонхой. 35 километрын хэмжээндэ автомашинаар ябагшад хоёр гурбан час соо ерэй гэжэ Наушкиһаа Кяхта город хүрэдэг байна. Ушарынь, энэ участогай харгые хэды жэлэй турша соо хэншье заһадаггүй дээрэһээ машинаар ябахада хэсүү бэрхэ болоноо. Кяхта городой харгын таһагта хандажа асуухада, энэ харгы манай участок бэшэ юм гэлэг. Тээд хэнэй участок болохо юм?

Нэгэдэһэн Нацануудай организациин Генеральна ассамблейн сесси дээрэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 23 (ТАСС). Мүнөөдэр Нью-Йоркско сагаар 16 час 15 минутада гэхэ гү, али Московско сагаар 24 час 15 минутада Нэгэдэмэл Нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн сесси нээгдэбэ. Тус сессиие Спаак нээһэн байгаа.

Нью-Йоркын мэрэй тушаал даагша амаршалгын үгэ хэлэһэн байна. Удаа тээнь Спаак болбол сессидэ хабаадагшадта хандажа үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй һүүлээр США-гай президент Трумэн үгэ хэлэһэн байна.

Нэгэдэмэл Нацануудай Генеральна ассамблейн заседани нээгдэһэнэй дашарамда Нью-Йоркын муниципалитедтэ уулзалган болобо

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 23 (ТАСС). Мүнөөдэр Нэгэдэмэл Нацануудай Генеральна ассамблейн заседаниин сессиин нээгдэхын урда тээ сессидэ хабаадагшадые урилжа, Нью-Йоркын муниципалитедтэ уулзалган болоһон байгаа.

Тэрэ уулзалган дээрэ 4 мянган хүн байлсаба. Тэндэ байлсагшад В. М. Молотовой оролжо ерэхэдэ халуун дулаанаар угтаһан байна.

Муниципалитедтэ ёһолол болохо үедэ Нью-Йорк городой мэрэй орлогшо Коркоран, американска делегациие хүтэлбэрилэгшэ Остин, Генеральна ассамблейн түрүүлэгшэ Спаак гэгшэд үгэ хэлэһэн байха юм.

Румыно-советскэ хани барисаанай үдэрые Румынида һайндэрлэбэ

БУХАРЕСТ, октябриин 21 (ТАСС). Үсэгэлдэр Бухарест болон бүхы Румынии хадаа румыно-советскэ хани барисаанай үдэрые угаа ехэ баяргайгаар һайндэрлэбэ.

Үнгэрһэн неделиин соо октябриин 13-һаа 20 болтор хамаг бүхы дэлхэйдэ һургуулинуудта, предприятинууд дээрэ, сэрэгэй частьнуудта румыно-советскэ хани барисаанда зорюулагдаһан суглаанууд ба митингнүүд болоһон байгаа. Бухарестын мэнил 19 предприятинууд ба албан газарнуудта 250 тухай суглаанууд боложо, тэндэ 400 мянга гаран хүнүүд байлсаба. Тус ороной олониитын политическэ ба культурна ажабайдал и элитэ түлөөлэгшэд үгэ хэлэһэн байха юм. Заседаниинуудай һүүлээр болоһон концертнүүд дээрэ ород композиторнуудай зохёолнуудые наадаһан хэдэн арбадан советскэ фильмнүүдые харуулһан байна.

Генерал Протопопеску түрүүлэй „Арлюсай" делегаци Румыниие сүлөөлхын түлөө ами бэеэ үгэһэн советскэ боецүүдэй памятнигай табсан дээрэ сэсэгүүдые табаашажа табиба. Патриадхи соо баяр ёһололой хурал болоһон байгаа.

Советскэ Союзай арадуудай агууехэ вождь И. В. Сталинда румынска арад зоной баяр хүргэжэ ниие тэмдэглэжэ, Бухарестын эгээн һайхан улица үүдэй нэгэн болохо „Шоссе Жиану" гээшэ Генералиссимус Сталинай нэрэмжэтэ шоссе гэһэн шэнэ нэрэтэй бол бо.

Советскэ посольстводо уулзалган болжо, тэндэ Татареску, Радачану, академик Пархон ба бусад байлсаба. Эндэ ерэһэн айлшадта „Ш луун сэсэг" гэдэг фильм харуулагдажа, тэндэ байгшад тэрээндэ үндэр дээдэ сэгнэл лэ үгэһэн ба ха юм. Дүүргэлтэдээрэнь концерт боложо, тэндэ Бухарестэ лэ ошоод байһан советскэ артистнууд наадаһан байна.

Блогууд ягжа эблэрнэб

КАИР, октябриин 19. (ТАСС). Иракска „Лива эль-Истиклаль" гэжэ газета Ирак ба Турци хоёрой хоорондо ябуулагдажа байгаа хэлсээнэй гол удхые элирхэйлһэн документые туннаглаба.

Арабска гүрэнэй Турунтай хани барисаа тогтоохо асуудалда Сириин позициие элирүүлхэ зорилготойгоор Анкара город ошохын гоо урда тээ февралиин 6-да Нурисайд болбол Сириин премьер-министртэй уулзаба гэжэ энэ документ соо хэлэгдэнэ.

Мүнөө дээрээ Туркэтэй договор баталхаяа ярака ямаршье шалтагаануудай үүлһэн тула, арабска гүрэнүүдэй өөһэд хоорондын харилсаае бухэжүүлбэл диартэхэ байгаа гэжэ Сириин премьер-министр Нури Саидта хэлсэлгэ хэжэ байхадаа мэдүүлнэ.

Эдэ мэдээсэлнүүдые туннаглаһан найн тула, генеральна прокуророй эрилтын ёһоор, „Лива-аль-Истиклал" гэжэ газета хаагдаад, редакцидань хатуу гамнилга тохоогдобо гэжэ мэдээсэгдэбэ.

Холбоото Штадуудта пилодуудай забастовко болобо

Нью-Йорк, октябриин 24. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын Вашингтонһоо дамжуулхачь хадаа, АФТ-дэ (американска ажалай федераци) оролсоһон агаарай замай пилодуудай ассоциациин членүүд 1400 пилодуудсалин хүлһэ нэмэхые эрижэ забастовко соносхоо гэнэ. „Трансуорлд Эйрлайнс" гэдэг компанида забастовко болоһоной эсэстэ һаашалагдаад сайһан 115 ниидэлгэ болюула лаһан байгаа. Энэ забастовко хадаа Американ Холбоото Штадуудта пилодуудай дунда болоһон забастовконуудай эгээн ехэнь болоно гэжэ тэмдэглэбэ.

Монгол арадай кинокартина харуулагдаха

XVII зуун жэлэй монгол арадай байдалые харуулһан „Талын баатарнууд" гэжэ кинофильм Улан-Удын „Прогресс" гэжэ кинотеатрта һаяар харуулагдахань.

Энэ фильмын гол рольнуудта МНР-гэй арадай артист Цагаан-Сүгмит, Ид-Чин, МНР-гэй габьяата артист Цырендындып, Цывен, Цок гэгшэд наадана.

ЧЕХОСЛОВАКИДА КРЕДИТ ... ХО ТУХАЙ ХЭЛСЭЭ... США ЗОГСООБО

ПРАГА, октябриин 19. (ТАСС). Үсэгэлдэр, прагска газе... бо бол 50 миллион долларай... жээтэй кредит Чехословаки... гохо тухай хэлсээе США... рэнэй департамент зогсообо... чехословацка олониитые гай... һан мэдээсэлые тунхаглаба... хи газетанууд английска ба... рикански зарим газетанууд... менгаринуудые тунхаглаба... соонь энэ хадаа, Амгалан... най конференци дээрэ чехо... ка делегациин Советскэ С... позициие дамжаһан ба сла... демократическа оронуудтай... байһан тулань Чехословаки... ресси хэбэ гэжэ американск... вительствын энэ алхамые т... нана. Мүн тэрэшэлэн энэ... хадаа Нэгэдэмэл Нацануу... ганизациин Генеральна асса... засэданинуудта хабаада... Нью-Йорк ошоһоб Чехосло... үлөөлэгшэдые хашажа бу... надэлгэ гэжэ сэгнэлэбэ.

Французска гитлеровец... нюуса организаци... элирүүлэгдэбэ

ПАРИЖ, октябриин 23. (ТАСС). Нэгэ хэдэн неделиин са... Франциин французска гитл... нүүдэй нюуса организаци... элирэһэн байгаа. „Хүтэлэ... дэг парижска организациие... эрилгшэ хадаа асуулта... хэлэхэдээ, энэ организаци... 10-да болохо һунгалганууд... охын урда тээ ноябриин... эй ябуулгануудые хэхээр... һотоя байһан юм гэжэ мэ... „Тэрэнэй зорилгонь хада... байһан правительствые у... хатархы баруун үзэлтэн... иип түлөөлэгшэдые ору... составтайгаар шэнэ пра... тво бии болгохо гэһэн ю... ябсагнай болон байгаа һаг... гэрэ хүн хэлээ.

Эзэмдэгдэһэн Германи... английскэ зонодо совет... офицернүүдтэ добтолго...

БЕРЛИН, октябриин 22. (ТАСС). Эндэ абгаһан мэдээсэлэй ёһоор октябриин 11-дэ Бломберг го... эзэмдэгдэһэн Германиин а... скэ зоно) байһан лагерьта р... эпатриаци тушаа сэрэгэй ми... түлөөлэгшэд болохо сов... офицернүүдтэ добтолго хэба...

Голландска правительство ф... стска Испанитай худалдаа-н... най договор баталба

ГААГА, октябриин 23. (ТАСС). Октябриин 21-дэ Мадридта... ландска правительство... франкистска Испаниин хо... худалдаа-наймаа ай договор... гарджа гар табигдаба гэжэ... гэнүүд мэдээсэнэ. Голл... демократическа тушаалтан... договорые буруушаана.

Худөөгэй зондо кино харуулгые эрид һайжаруулха

Кино харуулгые һайжаруулха ябадал, ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ удхашанартай байна. В. И. Ленин киное искусствонуудай дундаһаа эгээл шухалань гэжэ тоолодог һэн. Тиихэдээ үргэн ажалшад-олониитын үзэл сэдьхэлдэ киногой хүсэтэйгөөр нүлөөлдэг байһаниие хараадаа абаһан байха юм.

Олохон аймагай кинофикациин таһагууд худэлмэришэдтэ ба колхозниигуудта кино харуулха худэлмэриие нилээд һайнаар табиһан байха юм. Жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагай кинофикациин таһаг (начальнигынь нүхэр Рыжков, киномеханигуудынь нүхэд Исаев, Шишмэрихин, Бельков ба Байкова) сентябрь һара соо ажалшадта кино харуулха түсэбые харагшадые хабаадуулгаар — 282 процент, сеансын тоогоор—310 процент ба мүнгэнэй ородтоор—261 процент дүүргэһэн байна. 1946 оной октябриин 1-дэ гэхэ гү, али 9 һара соо Кабанскын аймагай ажалшад 100 ... үтэй кинокартина харабан байха юм. Энэ оной 9 һара соо Кабанскын кинофикациин таһаг ажалшадта кино харуулха жэлэйнгээ түсэбые 95 процент дүүргэбэ. Энэ таһаг хадаа Октябриин һайндэр хүртэр жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ шадаха байна. Кабанскын кинофикациин таһагай коллектив болбол өөрынгөө уялгануудые эрхимээр дүүргэдэг дээрэһээ кинофикациин Управлениин дамжуулгын Улаан түгые бүхөөр барижа ябанад.

Мүн Бичурын аймагай кинофикациин таһаг (начальнигынь Бобылев, киномеханигуудынь Афанасьев ба Ястребова) өөрынгөө худэлмэриие нилээд һайжаруулжа, 1946 оной 9 һара соо ажалшадта кино харуулха түсэбөө һайнаар дүүргээ. Гадна кино театраа заһабарилжа дүүргээ.

Мүн Зэдын аймагай кинофикациин таһаг (начальнигынь Дунаев, механигынь Шестакова) ба бусад таһагууд муу бэшээр худэлмэрилдэг байна.

Зүгөөр зарим аймагуудай кинофикациин таһагууд ажалшан арадые хүмүүжүүлхэ ябадалда кино харуулгын айхабтар ехэ удхашанартай байһаниие ойлгоогүй ба өөрынгөө худэлмэриие шэнэдхэн табяагүй дээрэһээ ажалшадта кино харуулха түсэбөө дүүргэдэггүй, хамагай хойно шэргүүсэлдэжэ ябадаг байхань тон гайхалтай юм. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай кинофикациин таһаг (начальнигынь нүхэр Шестаков) ажалшадые кино харуулгаар хангаха сентябрь һарынгаа түсэбые харагшадые хабаадуулгаар—33 процент дүүргэһэн байна. Мүн сеансуудайнь шанар тон доодо хэмжээндэ байдаг юм. Кяхтын аймагай кинофикациин таһаг (даагшань нүхэр Крутиков, нэгэн доро Кяхта городой кинотеатрын директор) худөөгэй ажалшадта кино харуулха сентябрь һарынгаа түсэбые зүбхэн 29 процент дүүргэһэн байна. Сухын заводой ба Наушки станциин киноустановканууд муугаар худэлмэрилнэ. Харин энээн тушаа аймагай кинофикациин таһагай начальник нүхэр Крутиков огто һонирхоногүй. Мүн иимэ муугаар худэлмэрилжэ байһан кинофикациин таһагууд республика дотор олон байна. Тэдэ таһагууд ажалшадта кино харуулха түсэбөө дүүргэдэггүй байна. Нүүдэл киноустановканууд колхозуудта һара бүри тэ хоёр гурба дахин гараха графигаа ба ябаха маршрулаа дүүргэнэгүй.

Манай республикын олонхой аймагуудта ажалшадта кино харуулга хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Энээнэй гол шалтагаан хадаа, байрын киноустановкануудые зүбөөр ба гүйсэд ашаглалгые, нүүдэл киноустановконуудай график ба маршрудаа дүүргэхэ ябадалые аймагай кинофикациин таһагай зүгһөө хинадаггүй байһаниинь болоно. Мүн ажалшадые кино харуулгаар хангаха түсэбөө эрхимээр дүүргэхэ ба сеансын шанарые һайжаруулхын тулада киномеханигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн һүлгаар эмхидхэгдэнхэй. Сомоной соведүүд ба колхозой правлениинууд ажалшадые кино харуулгаар хангаха ябадалда һулаар туһалдаг байна. Аймгүйсэдкомууд ба ВКП(б)-гэй айкомууд ажалшадта кино харуулгые һайжаруулхын тулада шухала хэмжээ-ябуулгануудые абадаггүй байха юм.

Ажалшадта кино харуулгые эрид дээр һайжаруулхын тула бүхы худэлмэреэ шэнэдхэн табижа, энэ айхабтар ехэ удхашанартай худэлмэриие мүнөө үеын байдалтай зохилдуулан табиха гээшэ аймагай кинофикациин таһагуудай арюун уялга болоно. Аймгүйсэдкомууд кинофикациин таһагуудта зохихо туһаламжа үзүүлхэ, тэдэнэй худэлмэриие нарин хиинаха ба тэдэндэ саг үргэлжэ хатуу эрилтэ хэдэг байха ёһотой.

С. Афанасьев.

СҮҮД

Шулукшинай хэрэг

Һаяхан, БМАССР-эй Верховно сүүд болбол Культура ба Экономикын Научно-шэнжэлэлгын институдай (НИИКЭ) директор байһан Максим Шулукшинай хэрэг хараба.

Сүүдэй заседани дээрэ Шулукшин хадаа гэмтэй байһанаа буруушааһан байна. Хэрэгээ бусайдуулха ба булгаалхаа хэды оролдобошье һаань, хэдэн олон арсашагүй баримтанууд ошохо харгы орохо нүхыень бүглэһэн байха юм.

Гүрэнэй 69.592 түхэриг мүнгэ үрибэнэниинь бухгалтерска экспертизээр тодорогдон баталагдаа. Энэ бузар хэрэгээ далдалхын түлөө элдэб худал хуурмаг документнүүдые зохёоһон ба хүндэ элилгэ үгэһэн байгаа. Иигэжэ ботаническа садта автомашинын хүлһэ 9.600 түхэриг үлэгдөө гэһэн хуурмаг счет зохёоһон байна. Үнэн дээрэ тус мүнгые ботаническа садта үгэнгүй, өөрынгөө урһаар абаһан мүнгэнэй түлөө оруулһан байшоо. Энээнэй ревизеэр элирүүлэглэхэдэнь, Шулукшин хадаа Хэжэнгын ба Хориин аймагуудта ошожо, Пшеничникова гэжэ шоферто мяха шэрүүлһэнэй түлөө 2.900 түхэриг түлэһэнэй ба колхозница Баирова гэгшэһээ хонидые худалдан абаһанай түлөө үгэһэн 2.100 түхэригэй расписканууды асаржа, үрез хаaха документнүүдтэ нэмэри болгоһон байгаа. Тээд эдэ расписканууда... байһаниинь мүрдэлгөөр тодор... даа.

Гадна, Шулукшин болбол ... тудта ууралаар дулаасуулха... темэ табюулаад, хүлһэндэнь ... 108.000 түхэриг гаргашалһан ... (Гүрэнэй сэнгээр һаа 5.200 ... гаргашалагдаха ёһотой ба... Энэ системын хэрэгсэлнүүдые... һанай түлөө 58.883 түхэриг т... гэжэ Бурмонторгын комисси... магазинһаа эдилгээр абаһан... счет баримталжа байһаниинь... хуурмаг гэжэ элирүүлэгдэ... магазиниие даагша Тигунова... 5.400 түхэриг эдилгэ абажа, ... счет өөртэнь үгөө һэм гэжэ ...

Ууралаар дулаасуулха ту... гэнүүдые городой нэгэ пре... тиһаа түлбэригүйгөөр аба... мүрдэлгөөр элирүүлэгдэ.

1932 оной августын 7-ой ху... ба РСФСР-эй Уголовно Ко... 118-дахи статьягай ёһоор Вер... Сүүд Шулукшиниие 10 жэлэ... мэдэ хааха ба тэрэнэй дүүр... һүүлдэ 5 жэлэй турша соо ... ческэ эрхыень хаһаха, мүн ... зөөриие конфискапилха ба ... түхэриг мүнгые Институдта т... хэ гэжэ шиидхаэ.

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМДИНЖАП...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора — 23. ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, ... хозяйства — 3 23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений — 2-64 (2 зв.).

Н—00730. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. тираж 10...